

Vlaanderen
is landbouw & visserij

ONDERNEMINGSPLAN 2018

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUW

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting

Inleiding

- 1. Missie – visie – waarden Departement Landbouw en Visserij**
- 2. Beleids- en beheersdoelstellingen**
- 3. Doelstellingen opgelegd door regeringsafspraken**
  - 3.1 Aanbevelingen audit Vlaanderen**
  - 3.2 Uitvoering kerntakenplan**
  - 3.3 Opvolging personeelsbesparing**
- 4. Welzijn, diversiteit en integriteit**

MANAGEMENTSAMENVATTING

Het ondernemingsplan 2018 van het Departement Landbouw en Visserij bevat de prioritaire projecten (PPR's) die het departement in 2018 zal uitvoeren om bij te dragen aan de strategische (SD 1- SD 6) en operationele doelstellingen van de Beleidsnota Landbouw en Visserij 2014-2019 en aan de strategische doelstelling (SD 7) over interne werking.

Hieronder een samenvattende tabel van de PPR's per strategische doelstelling.

Nr.	Projectnr.	Strategische projecten 2018
SD 1: Duurzame bedrijfsvoering wordt voorop gezet in Flanders Agrofood Valley		
1.	PPR-ABCO-1.1.1	Agrarische reconversie van bedrijfsgebouwen
2.	PPR-ABCO-1.2.1	Onderzoek naar de potentiële gevolgen van de wijziging van de vennootschapswetgeving op de gewestelijke landbouwwetgeving en de noodzakelijke aanpassingen
3.	PPR-ABCO-1.3.1	MFK en GLB post 2020
4.	PPR-ABCO-1.3.2	Deelnemen aan de discussies over de Brexit op basis van het analyserapport van het Departement Landbouw en Visserij
5.	PPR-AKKV-1.4.1	Evaluatie van de impact van steun aan EIP operationele groepen en demonstratieprojecten
6.	PPR-AOO-1.4.2	Aanpassing van de regelgeving landbouwvorming
7.	PPR-AIS-1.5.1	Hervorming van het (landbouw)rampenfonds en opzet van een brede weersverzekering voor landbouwers
8.	PPR-AKKV-1.5.2	Landbouwrapport/Visserijrapport 2018
9.	PPR-AKKV-1.5.3	Tussentijdse evaluatie van het Operationeel Programma voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij 2014-2020
10.	PPR-ABCO-1.5.4	Sensibiliseren en bewustmaken van de veehouders over het voort reduceren van het antibioticagebruik bij landbouwhuisdieren
11.	PPR-ABCO-1.5.5	Crisismanagement bij landbouwsector in crisis in 2018
SD 2: Flanders Agrofood Valley wordt op de kaart gezet in binnen- en buitenland		
12.	PPR-AIS-2.4.1	Samen met de sector nieuwe en vernieuwende projecten opzetten in het kader van het nieuwe Strategisch Plan Bio en de voortzetting van de bestaande projecten, met o.a. een focus op omschakeling en onderzoek
SD 3: De agrofood keten staat sterk in Vlaanderen		
13.	PPR-AOO-3.1.1	Samenwerken tussen producenten faciliteren via PO's en in de keten via BO's
26+SD 4: Flanders Agrofood Valley houdt rekening met zijn omgeving		
14.	PPR-ABCO-4.1.1	Uitvoeren klimaatengagementen van de Vlaamse Regering voor landbouw en visserij: Realisatie klimaatpact 2020, opmaak klimaatbeleidsplan 2021-2030, opmaak klimaatvisie 2050
15.	PPR-ABCO-4.1.2	Coördineren en organiseren van structureel droogteoverleg met de sector (o.a. a.d.h.v. het maken en uitvoeren van een overkoepelend actieplan Water)
16.	PPR-ABCO-4.1.3	Opmaak en actualisatie van verschillende praktijkgidsen
17.	PPR-ABCO-4.3.1	Opmaak sectoradviesplan 2018
18.	PPR-AKKV-4.4.1	Intensifiëring van de coördinatie en opvolging van de aanlandingsplicht in de

		visserij
19.	PPR-ABCO-4.5.1	Herzien van beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij voor advisering van het stedenbouwkundig aspect bij omgevingsvergunningen
20.	PPR-ABCO-4.5.2	Automatisering van de LIS en van de mogelijkheden voor extern gebruik
SD 5: Innovatie is de sleutel van de toekomst van Flanders Agrofood Valley		
21.	PPR-AOO-5.1.1	Jaar van de data in landbouw
22.	PPR-AOO-5.1.2	Departementale innovatiestrategie
23.	PPR-ABCO-5.1.3	Uitvoering actieplan onderzoek en innovatie
SD 6: De overheid is de partner van Flanders Agrofood Valley		
24.	PPR-ADO-6.1.1	Dankzij een goed data-, informatie- en kennisbeheer de dienstverlening aan klanten van het Departement Landbouw en Visserij verbeteren en Departement Landbouw en Visserij uitbouwen als data-,informatie- en kennisgedreven overheid
25.	PPR-ABCO-6.2.1	Continu werken aan betere regelgeving (verzamelbesluiten, verzameldecreet, samenwerkingsakkoorden ...), besluitvorming en handhaving
26.	PPR-ADO-6.3.1	Doelgericht communiceren, met aandacht voor digitale kennis bij de ontvangers en met respect voor de Europese Algemene Verordening voor Gegevensbescherming (AVG)
27.	PPR-ADO-6.3.2	Wandeltochten ter promotie van PDPO III
SD 7: Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 6 zo efficiënt mogelijk uit te voeren.		
28.	PPR-ADO-7.1.1	Medewerker 4.0
29.	PPR-ADO-7.1.2	Werken met goesting
30.	PPR-ADO-7.1.3	Integraal loopbaanbeleid

INLEIDING

Het ondernemingsplan bestaat (conform het sjabloon van de Vlaamse Regering) uit zes delen:

- ▶ In het eerste deel (hoofdstuk 2) worden de prioritaire projecten en processen opgenomen die bijdragen aan de operationele beleidsdoelstellingen ter uitvoering van de zes strategische beleidsdoelstellingen uit de Beleidsnota Landbouw en Visserij 2014-2019 (SD 1 – SD 6);
- ▶ In het tweede deel (hoofdstuk 2) worden de beheersdoelstellingen van het Departement Landbouw en Visserij opgenomen. Deze doelstellingen over interne werking (SD 7) zorgen ervoor dat het departement zo efficiënt mogelijk werkt om de beleidsdoelstellingen in het eerste deel te kunnen behalen. Achtereenvolgens komen de thema's HR, Organisatie en Integriteit aan bod.
- ▶ Het derde deel (hoofdstuk 3) bevat de doelstellingen opgelegd door regeringsafspraken:
  - > Aanbevelingen Audit Vlaanderen;
  - > Kerntakenplan;
  - > Personeelsbesparingen.
- ▶ Deel 4 (hoofdstuk 4) bevat onze acties rond Welzijn, weerspiegeld in het jaaractieplan Welzijn;
- ▶ Deel 5 (hoofdstuk 5) bevat onze acties rond Gelijke Kansen en Diversiteit, weerspiegeld in het Gelijke Kansen en Diversiteitsplan.

Het personeelsplan wordt momenteel nog niet toegevoegd als bijlage. Deze oefening wordt voort afgewerkt als vervolg van de functieclassificatie-oefening en zal op 1/4/2018 ter beschikking worden gesteld, zodanig dat ook de functieklassen geïntegreerd worden in het personeelsplan.

Andere bijlagen, zoals het IT-stuurplan, het communicatieplan, het kennisplan, e.a. zijn raadpleegbaar bij het departement.

Vanuit efficiëntieoverwegingen, werd het ondernemingsplan 2018 opgemaakt aan de hand van Traject, de opvolgingsstool van de Vlaamse overheid. De projectfiches zijn opgebouwd op basis van de verplichte velden die per project moeten ingevuld worden in de tool, en werden bij de omschrijving aangevuld volgens onderstaande elementen:

- ▶ Situering
- ▶ Doel
- ▶ Projectmijlpalen
- ▶ Projectrisico's

Het ondernemingsplan 2018 zal gemonitord worden via de opvolgingstool van de Vlaamse overheid (TRAJECT).

Het ondernemingsplan 2018 wordt ter goedkeuring bezorgd aan de inspectie van financiën (IF) en aan de minister.

1 MISSIE – VISIE – STRATEGIE DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ

1.1 DE MISSIE

Vanuit het Europese en globale Vlaamse kader bouwen we mee aan een toekomstgericht landbouw- en visserijbeleid.

We zorgen voor een kwaliteitsvolle dienstverlening aan de Vlaamse agrovoedingsketen met prioriteit voor de primaire producent.

1.2 DE VISIE

Partner van de agro-ondernemer

Binnen het platteland van morgen bouwen wij, als partner van de agro-ondernemer, mee aan een sterke en innovatieve landbouw en visserij in de keten. Zo zorgen we samen voor (h)eerlijk gezond voedsel, geproduceerd in harmonie met de omgeving en maatschappij.

- ▶ Het platteland van morgen: de context en veranderende tendensen die verwacht worden in de verre toekomst,
- ▶ Sterk: de primaire producent staat sterk in de keten. Zijn/haar bedrijf is leefbaar, concurrentieel, crisisbestendig en duurzaam,
- ▶ (H)eerlijk: nastreven van een eerlijke prijs voor kwaliteitsvol en duurzaam voedsel,
- ▶ In harmonie: er is wederzijds respect tussen landbouwer en maatschappij.

1.3 ONZE WAARDEN

Binnen ons departement hechten we belang aan volgende vier waarden:

- ▶ Openheid: open dialoog
- ▶ Vertrouwen: op ons kan je rekenen!
- ▶ Wendbaarheid: veerkrachtig in een veranderende omgeving
- ▶ Daadkracht: durven beslissen en samen consequent vooruit

1.4 ONZE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

In uitvoering van de missie en visie van het Departement Landbouw en Visserij, werden zes strategische beleidsdoelstellingen bepaald. Deze doelstellingen werden tijdens de strategieoefening in detail omschreven.

SD1 – DUURZAME BEDRIJFSVOERING IN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

We stimuleren de instroom van nieuwe agro-ondernemers. We zetten samen met onze stakeholders in op een actieve ondersteuning van onze landbouwers en vissers via een toekomstgericht en innovatief beleid om te komen tot rendabele en weerbare bedrijven.

SD2 - FLANDERS AGROFOOD VALLEY IN BINNEN- EN BUITENLAND

Het departement werkt mee aan het kader voor overleg waarbinnen sectoren en overheden opportuniteiten ontwikkelen om de marktpositie in binnen- en buitenland voor alle producenten te versterken. We stimuleren nieuwe productiesystemen en niche- en bioproductie in Vlaanderen.

SD3 - DE AGROFOOD KETEN STAAT STERK IN VLAANDEREN

We zijn bereid om de afstemming en de samenwerking te faciliteren in de agrovoedingsketen in Vlaanderen om de rol van de agro-ondernemer te versterken, met het streven naar eerlijke prijsvorming als prioriteit.

SD4 - FLANDERS AGROFOOD VALLEY HOUDT REKENING MET ZIJN OMGEVING

Tegen 2019 zijn het departement en de landbouw- en visserijsector sterkere en evenwaardige partners in het geïntegreerd overleg rond omgevingsbeleid. We stimuleren vanuit dit oogpunt onze bedrijven via gepaste instrumenten tot duurzame bedrijfsvoering in harmonie met de omgeving. We zetten in op flankerend beleid waar nodig.

SD5 - INNOVATIE IS DE SLEUTEL VAN DE TOEKOMST VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

We ondersteunen en evalueren innovatie en onderzoek gericht op de landbouw- en zeevisserijsector in Vlaanderen. We ontwikkelen en verspreiden informatie en kennis, afgestemd met partners in de sector en de maatschappij. We bieden de Vlaamse agro-ondernemer de mogelijkheid om innovaties te ontwikkelen en toe te passen.

SD6 - DE OVERHEID IS DE PARTNER VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

We zijn een betrouwbare, efficiënte, communicatieve en proactieve entiteit van de Vlaamse overheid. Het departement is partner van de Vlaamse landbouw-, zeevisserij- en agrovoedingssector. We zetten sterk in op administratieve vereenvoudiging, daling van de planlasten, digitalisering en vereenvoudigde regelgeving in overleg met partners en betrokkenen.

2 BELEIDS- EN BEHEERSDOELSTELLINGEN

SD1: DUURZAME BEDRIJFSVOERING WORDT VOOROP GEZET IN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 1.1: INSTROOM EN VERJONGING VAN BEDRIJFSLEIDERS BEVORDEREN ALS BASISVOORWAARDE VOOR HET BEHOUD VAN EEN TOEKOMSTGERICHTE EN DUURZAME LANDBOUWSECTOR

PPR-ABCO-1.1.1: Agrarische reconversie van bedrijfsgebouwen

Situering:

Binnen de actuele reconversierealiteit wordt een agrarische reconversie nagenoeg niet vastgesteld, in tegenstelling tot een niet-agrarische reconversie. Er zijn een aantal zaken opgenomen in een juridisch kader. Zo zijn de zonevremde functiewijzigingen geregeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 14 april 2000 tot bepaling van de vergunningsplechtige functieactiviteiten, in artikel 4.4.23 van de Vlaamse Codex voor Ruimtelijke Ordening en in het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de lijst van de toelaatbare zonevremde functiewijzigingen. Naast deze regelgeving voorziet de wetgeving voor de gebouwen die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed of als monument beschermd zijn in specifieke en ruimere mogelijkheden in functie van het behoud van de erfgoedwaarde.

Omwille van het uitblijven van agrarische reconversies en de brede zonevremde functiewijzigingen, werd er in 2017 een werkgroep opgericht, die de reconversieproblematiek met een toekomstgerichte visie vanuit de invalshoek van de agrarische functie moest benaderen. Deze werkgroep was samengesteld met vertegenwoordigers uit het eigen departement, Departement Omgeving, VLM, ILVO, Boerenbond, ABS en twee vertegenwoordigers vanuit iedere Vlaamse provincie.

Op basis van de uitgewisselde kennis en ervaringen tijdens een aantal brainstormsessies van de werkgroep heeft het departement een nota opgesteld.

Hier kwamen als conclusie een aantal aanbevelingen naar voor, waaronder:

- Over te gaan tot een herwerking of herziening van het bestaand instrumentarium.
- Over te gaan tot de opmaak van een afwegingskader agrarische reconversie. De opmaak van dergelijk kader en het ter beschikking stellen zou wel ondersteunend en mogelijk sturend kunnen werken. De opmaak van een afwegingskader vereist geen wetgevend initiatief en kan bijgevolg op korte termijn worden uitgewerkt en toegepast. Dit afwegingskader kan gehanteerd worden op lokaal niveau of bovenlokaal niveau en veronderstelt wel een inventarisatie van de aanwezige landbouwactiviteiten, aanwezige leegstand, aanwezige vragen van zonevremde activiteiten.

- Het blijvend inzetten op landschapskwaliteit en sensibiliteit zowel van landbouwers zelf als van de brede bevolking en andere overheden.

Met deze nota heeft minister Schauvliege beslist dat er een afwegingskader voor agrarische reconversie moet opgemaakt worden, waarbij lokale overheden zonder bijkomend wetgevend initiatief kunnen ondersteund worden in hun werking. Ook heeft de minister beslist dat er een inventaris opgemaakt moet worden van noodzakelijk geachte aanpassingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen om de agrarische reconversie voldoende kansen te geven.

Doel:

Als eindresultaat worden twee documenten vooropgesteld. Enerzijds het afwegingskader voor agrarische reconversie, waarbij zonder bijkomend wetgevend initiatief lokale overheden kunnen ondersteund worden in hun werking. Anderzijds moet er een inventaris opgemaakt worden van noodzakelijk geachte aanpassingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot vaststelling van de lijst van toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen om de agrarische reconversie voldoende kansen te geven.

Projectmijlpalen:

Er is een maandelijkse terugkoppeling van de vorderingen met het kabinet.

Projectrisico's:

- Onvoldoende tijd om tot een gedragen visie te komen tussen Departement Landbouw en Visserij, Departement Omgeving en ILVO.

OD 1.2: DE JUISTE BEDRIJFSVORM EN DE JUISTE FINANCIERING BEPALEN MEE DE TOEKOMST

PPR-ABCO-1.2.1: Onderzoek naar de potentiële gevolgen van de wijziging van de vennootschapswetgeving op de gewestelijke landbouwwetgeving en de noodzakelijke aanpassingen

Situering:

De federale wetgever zal ingrijpende wijzigingen aanbrengen aan het vennootschapsrecht. Zo worden onder meer de vennootschapsvormen grondig hervormd. Dit heeft gevolgen voor de regionale landbouwwetgeving, die vaak een bepaalde vennootschapsvorm als voorwaarde of aanknopingspunt hanteert. Deze wetgeving moet dan ook aangepast worden.

Doel:

Als eindresultaat beogen we een Vlaamse landbouwregelgeving, die volledig in overeenstemming is met het vernieuwde vennootschapsrecht. Vooreerst zullen de verschillende besluiten in beeld worden gebracht, die gewijzigd moeten worden. Daarnaast zal per besluit overlegd worden met de betrokken

beleidsmedewerkers wat moet gewijzigd worden, om tot slot alle wijzigingen door te voeren in één wijzigingsbesluit.

Projectmijlpalen:

- Consensus over de federale ontwerp teksten
- Detectie van alle knelpunten
- Consensus over de Vlaamse ontwerp teksten
- Goedkeuring over de federale teksten
- Goedkeuring over de Vlaamse teksten

Projectrisico's:

- Mogelijke bijkomende wijzigingen van de federale wetteksten, die dan nog bijkomend moeten aangepast worden in de Vlaamse wetteksten.
- Er moet kort op de bal gespeeld worden, zodat er geen vacuüm ontstaat tussen de afkondiging van de federale en de Vlaamse teksten.
- Communicatie binnen het departement is nodig, zowel voor de input voor de regelgeving, als met het oog op de uitvoering van die regels.

OD 1.3: EEN OPTIMAAL ONDERSTEUNINGSKADER BIEDEN VOOR EEN DUURZAME BEDRIJFSVOERING IN EUROPESE CONTEXT

PPR-ABCO-1.3.1: MFK en GLB post 2020

Situering:

In 2021 begint de nieuwe Europese financieringsperiode voor een periode van 7 jaar (hoewel de duur ervan ook ter discussie ligt), Samen met die financieringsperiode loopt ook een nieuw Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. De voorbereiding van het nieuwe MFK en GLB startte reeds in 2017 (via commissiemededelingen en -bevragingen) en zal verder op kruissnelheid geraken in 2018. Medio 2018 wordt het nieuwe MFK verwacht, alsook de nieuwe wetsvoorstellen over het GLB. Dit zal gepaard gaan met intensieve onderhandelingen, waarbij de Vlaamse noden kenbaar worden gemaakt. Ondertussen wordt ook de vertaalslag van het nieuwe GLB naar de Vlaamse invulling ervan voorbereid.

Stakeholderbevragingen en evaluaties van huidige GLB-maatregelen (bv. bevraging over agromilieumaatregelen) zullen hierin een nuttige insteek zijn.

Doel:

- MFK: Vlaamse standpunten weerspiegeld zien in het definitieve kader; een voldoende hoog GLB-budget in rubriek 2.
- GLB: In 2018: Opvolgen van nieuwe voorstellen vanuit commissie (en eventueel suggesties vanuit andere organisaties), inschatten van de impact ervan op Vlaanderen, Vlaamse noden onderzoeken en kenbaar maken.
Einddoel (2021): een efficiënt GLB-plan dat voor Vlaanderen een duidelijke meerwaarde biedt

- Plattelandsontwikkeling (Pijler 2): In 2018: Stakeholders bevragen over de noden en ontwikkelen van een gedragen Vlaamse strategie. Bedenken van slimme maatregelen die zowel aan de Europese doelstellingen als aan de Vlaamse noden beantwoorden.
Einddoel (2021): een efficiënt GLB-plan dat voor Vlaanderen een duidelijke meerwaarde biedt.

Projectmijlpalen:

- MFK: definitief kader dat interessant is voor Vlaanderen, in het bijzonder rubriek 2 (GLB).
- GLB: Commissievoorstel voor de GLB-verordeningen dat een werkbare uitgangsbasis is voor Vlaanderen. Interne studies die de impact van de voorstellen goed weergeven.
- Pijler 2: Een rapport van de nodenanalyse en een gedragen Vlaamse strategie. Een aantal afgewerkte evaluaties van PDPO III-maatregelen (bv. bevraging AMKM).

Projectrisico's:

- MFK:
  - o Budget dat onder druk staat (o.a. ten gevolge van de Brexit), waarbij het GLB-budget waarschijnlijk één van de grootste slachtoffers zal zijn.
  - o Goede samenwerking nodig met Buitenlandse Zaken en andere gewesten/federaal om de Vlaamse noden m.b.t. Rubriek 2 weerspiegeld te zien in het uiteindelijk kader.
- GLB:
  - o Verminderd budget, verkiezingen Europees Parlement in 2019, verkiezingen in Vlaanderen in 2018 en 2019, met de onzekerheden die ermee gepaard gaan.
  - o Openheid vanuit de commissie om specifieke noden te kennen.
- Pijler 2:
  - o Onvoldoende deelnemers aan stakeholdersbevraging, onvoldoende respons op enquête AMKM, verkiezingen, vele noden versus focus.

PPR-ABCO-1.3.2: Deelnemen aan de discussies over de Brexit, op basis van analyserapport van het Departement Landbouw en Visserij

Situering:

Op 29 maart 2019 stapt het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie. Dit heeft een grote impact op de Europese Unie en zijn lidstaten. Ook voor Vlaanderen en de landbouw- en visserijsector kunnen de gevolgen aanzienlijk zijn. Het is dus belangrijk om de Brexit zo zacht als mogelijk te laten verlopen. Dit kan in de eerste plaats door de impact op het huidige beleid (2014-2020) zoveel als mogelijk te vrijwaren. Een tweede stap is ervoor zorgen dat er een overgangsregeling wordt getroffen. De laatste stap bestaat in een regeling voor de periode na de overgangsperiode wanneer het Verenigd Koninkrijk volledig is losgemaakt van de Europese Unie.

Doel:

De beslissingsnemers op Vlaams, Belgisch en Europees niveau kennen de belangen en standpunten van het Departement Landbouw en Visserij en houden er zoveel mogelijk rekening mee. Dit doen we o.a. door:

- Het aanvullen en up-to-date houden van de analyse van de impact van de Brexit voor landbouw en visserij in Vlaanderen.

- Deelname aan relevant Vlaams, Belgisch en Europees overleg.
- Informeel overleg met relevante stakeholders.

Projectmijlpalen:

- Europese Raad 14-15 december 2017: Groen licht van de Europese staats- en regeringsleiders voor het starten van de onderhandelingen over de tweede fase?
- 29/03/2019: Brexitdatum
- Eventuele overgang van de transitiefase naar de volledige ontkoppeling van het Verenigd Koninkrijk aan de Europese Unie

Projectrisico's:

- Afspringen van de Brexit-onderhandelingen.
- Landbouw- en visserijbelangen raken ondergesneeuwd onder andere economische belangen.

OD 1.4: PROFESSIONALISERING FACILITEREN DOOR CONTINUE AANDACHT VOOR VORMING, OPLEIDING EN ADVISERING

PPR-AKKV-1.4.1: Evaluatie van de impact van steun aan EIP operationele groepen en demonstratieprojecten

Situering:

In het kader van de jaarlijkse projectoproep werd gevraagd om de impact van de steun aan EIP operationele groepen en demonstratieprojecten te evalueren. Beide maatregelen kaderen binnen PDPO III en moeten dus voldoen aan de evaluatieverplichtingen beschreven in artikel 56 van Verordening (EU) nr 1303/2013. De concrete voorwaarden voor PDPO-evaluaties worden beschreven in het CMEF (*Common Monitoring and Evaluation Framework*). Dit kader bepaalt hoe de impact van PDPO-maatregelen (incl. EIP en demonstratieprojecten) gemeten en geëvalueerd moet worden. Centraal in de evaluatie staan de opgelegde gemeenschappelijke evaluatievragen (*Common Evaluation Questions, CEQ*) en de gemeenschappelijke indicatoren.

In de huidige programmaperiode is er veel aandacht voor innovatie in het beleid voor plattelandsontwikkeling. De Europese Commissie definieert innovatie daarbij als 'een nieuw idee dat succesvol blijkt in de praktijk'. Die innovatie kan technologisch, maar ook niet-technologisch, organisatorisch of sociaal zijn. Het nieuwe idee kan leiden tot een nieuw product, praktijk, dienst, productieproces, een nieuwe manier om dingen te organiseren enz. Voorwaarde is wel dat het nieuwe idee op ruime schaal toegepast wordt en succesvol blijkt in de praktijk.

Doel:

Het doel van deze studie is drieledig en bestaat uit:

1. Het uitwerken van een kader dat toelaat om de impact van PDPO III op innovatie te evalueren (CEQ 1, 2, 23 en 30).

2. Het evalueren van de impact van demonstratieprojecten en EIP operationele groepen binnen PDPO III op de relevante focusgebieden (CEQ 1, 2, 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15 16, 23, 30) via
  - a. Het uitwerken van een kader voor de evaluatie (enkel CEQ 4, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15 16);
  - b. Het identificeren van de benodigde data, het uitwerken van de dataverzameling en het verzamelen van de data (in de mate van het mogelijke);
  - c. Het uitvoeren van de evaluatie.

3. Het evalueren van de werking en resultaten van de demonstratieprojecten en EIP operationele groepen.

Mijlpalen:

- Een interne nota met de beschrijving van de evaluatiekaders en de methoden voor dataverzameling.
- Een rapport met de resultaten van de evaluatie, aangevuld met de beschikbare monitoringsgegevens.
- Een interne nota met de evaluatie van beide maatregelen.

Projectrisico's:

- Het is een uitdaging om de link tussen de steun en veranderingen in de praktijk aan te tonen.
- Mogelijk zijn operationele groepen en consortia weinig bereid om de bijkomende data die nodig zijn voor de evaluatie, beschikbaar te maken.
- Als er gewerkt wordt met streefwaarden, bestaat het risico dat aanvragers hun ambities conservatief inschatten, zodat deze zeker behaald zouden worden.
- Mogelijk zijn landbouwers weinig bereid om mee te werken aan interviews, enquêtes ... om de toepassing in de praktijk te meten.

PPR-ABCO-1.4.2: Aanpassing van de regelgeving landbouwvorming

Situering:

De subsidiëring van de landbouwvorming wordt geregeld door:

- het BVR van 4 juni 2004 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.
- het MB van 26 november 2007 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector.

De regelgeving werd in 2014 gewijzigd om ze in te passen in PDPO III, met onder meer de invoering van een selectieprocedure op basis van objectieve selectiecriteria. Met de bestaande regelgeving is het onmogelijk aan de centra een beslissing mee te delen voor de aanvang van het werkjaar, zodat een adequate planning van de werking voor de centra bemoeilijkt wordt.

In 2017 formuleerde een interne audit een aantal aanbevelingen ter verbetering van de conformiteit met de bepalingen van PDPO en ter verbetering van de efficiëntie, die nopen tot een aanpassing van de regelgeving.

Doel:

Via de aanpassing van de regelgeving wordt beoogd de timing van de selectieprocedure beter aan te passen aan de realiteit en maximaal gevolg te geven aan de aanbevelingen van de interne audit.

Voor het aanpassen van de regelgeving zal eerst informatie worden verzameld bij de interne betrokkenen (dossierbehandelaars, cel PDPO, team juridische ondersteuning en team begroting). Op basis hiervan wordt een voorstel geformuleerd en voorgelegd aan het kabinet. Afhankelijk van de visie van het kabinet wordt ook een raadpleging van de sector voorzien. Als eindresultaat wordt een voorstel tot wijziging van het BVR en het MB uitgewerkt.

Projectmijlpalen:

- Oplijsten van wenselijke aanpassingen en formulering van een voorstel.
- Bespreking met het kabinet.
- Bespreking met de sector (indien nodig).
- Uitwerken van een voorstel tot wijziging van het BVR en het MB.

Projectrisico's:

- Akkoord van het kabinet aangaande de vooropgestelde wijzigingen.
- Aanpassing van de timing van de selectieprocedure moet in een overgangperiode budgettair ingepland worden.
- Haalbaarheid van de wijzigingen voor de betrokken centra. Mogelijke weerstand van de sector tegen wijzigingen die werden geformuleerd in de aanbevelingen van de interne audit.

OD 1.5: BLIJVEND INZETTEN OP ONDERSTEUNING VAN MENSEN ÉN BEDRIJVEN

PPR-AIS-1.5.1: Hervorming van het (landbouw)rampenfonds en opzet van een brede weersverzekering voor landbouwers

Situering:

De federale wetgeving over het landbouwrampenfonds dateert van 1976 en is aan vernieuwing toe. Voor algemene rampen is al een Vlaams decretaal kader uitgewerkt en is dit decreet al bij een besluit van de Vlaamse Regering in werking getreden en in uitvoering. Voor landbouwrampen heeft de Vlaamse Regering nog geen eigen kader goedgekeurd. In de schoot van de Vlaamse Regering is de idee gegroeid om algemene en landbouwrampen in één decretaal kader te regelen en een Vlaamse regelgeving te ontwikkelen die op één leest geschoeid is voor zowel het algemene als voor het landbouwrampenfonds. Beide rampenfonds zouden zo een Vlaams rampenfonds vormen.

Doel:

Vervanging van het Vlaams decretale kader voor het rampenfonds en het federale wetgevend kader voor een Vlaams rampenfonds en opzet van een wetgevend kader voor brede weersverzekeringen voor landbouwers.

Projectmijlpalen:

- Afgewerkt concept van Vlaams Rampenfonds.
- Decreet tot oprichting van een Vlaams Rampenfonds (voor algemene en landbouwrampen).
- BVR tot oprichting van een Vlaams Rampenfonds (voor algemene en landbouwrampen).

- Gedetailleerde nieuwe aanpak voor schadestelling en werking van de schadevaststellingscommissies.
- BVR over de brede weersverzekering en subsidiëring ervan.

Projectrisico's:

- Er moet een akkoord zijn tussen de kabinetten Bourgeois en Schauvliege over de aanpak voor het Vlaams Rampenfonds.
- Als de politiek een publiek fonds voor landbouwrampen zou willen, vervalt wellicht de mogelijkheid om een brede weersverzekering op te zetten.

PPR-AKKV-1.5.2: Landbouwrapport/Visserijrapport 2018

Situering:

Met het decreet van 6 juli 2007 over de oprichting van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij is de opmaak van het tweejaarlijkse Landbouwrapport decretaal verankerd.

Doel:

In bovenstaand decreet krijgt het LARA drie opdrachten:

- het beschrijft de toestand van de landbouw en de visserij in Vlaanderen en het landbouw- en visserijbeleid;
- het analyseert en evalueert de toestand van de landbouw en de visserij in Vlaanderen en het landbouw- en visserijbeleid;
- en het kijkt naar de verwachte ontwikkelingen van de Vlaamse landbouw en visserij.

Dit rapport is in de eerste plaats bedoeld voor de beleidsbetrokkenen, want om een goed beleid te voeren, is het noodzakelijk te beschikken over een betrouwbaar, op cijfers en onderzoek gebaseerd referentiekader. Daarnaast wil het rapport ook voldoende toegankelijk zijn voor de geïnteresseerde burger (landbouwer, student, journalist ...).

Projectmijlpalen:

- Samenstellen van een stuurgroep, waarbij de SALV vertegenwoordigd is, en die het Departement Landbouw en Visserij bijstaat bij de opmaak van het LARA.
- In samenspraak met de stuurgroep wordt de rode draad/het thema van het komende rapport bepaald. Op basis van de input vanuit de stuurgroep wordt een blauwdruk uitgewerkt (dat opnieuw wordt afgestemd met de stuurgroep).
- De teksten worden uitgeschreven door het Departement Landbouw en Visserij. Deze teksten worden eerst nagelezen door de stuurgroep en daarna voorgelegd aan een uitgebreide groep van lectoren (binnen en buiten het departement).
- Als de finale versie is afgewerkt, start de eindredactie en de lay-out en drukfase.

Projectrisico's:

- Personeelsbeschikbaarheid (tekort aan mankracht door andere beleidsprioriteiten).
- Laattijdige of onvolledige data (bv. landbouwtelling FOD Economie).
- Beschikbaarheid van financiële middelen (eventueel uitbesteden van hoofdstuk, uitbesteden drukwerk ...).

PPR-AKKV-1.5.3: Tussentijdse evaluatie van het Operationeel Programma voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij 2014-2020

Situering:

Volgens artikel 65, lid 3 van Verordening (EU) Nr. 1303/2013, moet tijdens de programmeringsperiode ten minste één keer geëvalueerd worden hoe de steun uit de ESI-fondsen heeft bijgedragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen voor elke prioriteit het operationeel programma. Eind 2017 voorziet de Europese Commissie in richtsnoeren om dit te structureren. In die optiek zal de evaluatie verlopen in de eerste helft 2018.

Doel:

Er wordt een tussentijds evaluatierapport EFMZV opgemaakt. Op basis van deze evaluatie kan het Operationeel Programma bijgesteld worden, indien nodig.

Projectmijlpalen:

- Er is een aanbesteding van een externe evaluator tegen februari 2018, waarbij de evaluator wordt aangesteld tegen maart 2018.
- Er is een tussentijds evaluatierapport beschikbaar in de eerste helft van 2018.

Projectrisico's:

- Het tijdig vinden van de externe evaluator.
- Kwaliteit van de rapportering door de aangestelde evaluator.

PPR-ABCO-1.5.4: Sensibiliseren en bewustmaken van de veehouders over het voort reduceren van het antibioticagebruik bij landbouwhuisdieren

Situering:

Antibiotica reductie is en blijft een grote uitdaging voor een duurzame dierlijke productie. Deze reductie is niet alleen van belang voor de dierlijke productie maar ook voor de algemene volksgezondheid. In het kader van deze inzichten werd het principe 'one health' in juni 2017 door de Europese Unie geïntroduceerd.

Doel:

Door middel van sensibilisatie-acties, wil het Departement Landbouw en Visserij de veehouder aanzetten tot sensibilisering en bewustmaking van het belang van een verminderd antibioticagebruik. Dit bijvoorbeeld door studiedagen te organiseren die het belang van antibioticareductie voor de veehouderij benadrukken.

Projectmijlpalen:

- Studiedagen die gelinkt zijn aan sensibilisatie en bewustmaking van de veehouders.
- Andere acties in kader van sensibilisatie en bewustmaking van de veehouders.

Projectrisico's:

- Medewerking en steun van het kabinet.

- Medewerking van AMCRA.

PPR-ABCO-1.5.5: Crisismanagement bij landbouwsector in crisis in 2018

Situering:

In het kader van mogelijke sectorcrisisen, wordt door het Departement Landbouw en Visserij een coördinerende rol opgenomen. Volgende stappen zijn hierbij van belang:

- Evaluatie van de ernst van de crisis
- Overleg met kabinet over de aanpak
- Overleg met belanghebbenden
- Opstart werkgroep binnen het departement
- Overleg met de commissie opstarten (indien gewenst).
- Debriefing in beleidsforum
- ...

Doel:

Het Departement Landbouw en Visserij wil een gecoördineerde aanpak van crisisen hanteren bij toekomstige crisisen, waarbij concrete coördinatieplannen worden opgemaakt in het kader van sectorcrisisen.

Projectmijlpalen:

- Evaluatie en opvolging van een crisis
- Coördinatieplan van acties

Projectrisico's:

- Politieke beslissingen
- Opstart van het project is enkel noodzakelijk bij het ontstaan van een crisis in een bepaalde landbouwsector.

SD2: FLANDERS AGROFOOD VALLEY WORDT OP DE KAART GEZET IN BINNEN- EN BUITENLAND

OD 2.1: DE OVERHEID ONDERSTEUNT DE EXPORT VAN VLAAMSE LANDBOUWPRODUCTEN

OD 2.2: INZETTEN OP DE VERMARKTING VAN PRODUCTEN VAN EIGEN BODEM OP EIGEN BODEM, MET AANDACHT VOOR CONSUMENTENVOORKEUREN

OD 2.3: NICHEMARKTEN KRIJGEN DE AANDACHT DIE ZE VERDIENEN

OD 2.4: DE BIOLOGISCHE PRODUCTIE IN VLAANDEREN BLIJFT GROEIEN

PPR-AIS-2.4.1: Samen met de sector nieuwe en vernieuwende projecten opzetten in het kader van het nieuw Strategisch Plan Bio en de verderzetting van de bestaande projecten, met o.a. een focus op omschakeling en onderzoek

Situering:

In voorbereiding van dit nieuwe strategische plan bio werd de insteek van de sector verzameld. Op basis hiervan worden de krachtlijnen van het nieuwe strategische plan uitgezet. In 2018 gaat het nieuwe Strategisch Plan Biologische Landbouw van start voor de komende vijf jaar. Nog meer dan vroeger zet dit plan in op de landbouwer zelf. Concreet zetten we meer in op omschakeling naar biologische landbouw en onderzoek om de bio-landbouwers te ondersteunen in hun bedrijfsvoering. Zo kan de Vlaamse landbouwsector een antwoord bieden op de snelgroeiende vraag van de consument en de keten naar meer bioproducten van eigen bodem.

Door de vernieuwde focus zullen nieuwe en vernieuwende projecten ontwikkeld worden, o.a.:

- oprichting van bioclusters voor omschakeling en meer betrokkenheid van de keten;
- integratie biobedrijfsadvies in het e-loket;
- oprichting living lab biologische landbouw en agro-ecologie door ILVO;
- nieuwe praktijkinfo maken via vertalingen en literatuurstudies van buitenlands onderzoek, dit voornamelijk voor dierlijk onderzoek waarvoor Vlaanderen zelf geen onderzoeksfaciliteiten bio heeft;
- oprichting van een lerend netwerk biologische landbouw en agro-ecologie voor personeel uit land- en tuinbouw onderwijs;

- summer school biologische landbouw en agro-ecologie samenwerking tussen ILVO en universiteiten;
- meer integratie van bio in bestaande maatregelen en regelgeving;
- ...

Daarnaast zullen goed lopende bestaande projecten worden voortgezet, zoals o.a. 'bio zoekt boer', 'bio zoekt keten', werkingssubsidie BioForum, CCBT, VLAM ...

Doel:

Door de uitvoering van de acties binnen het Strategisch Plan Biologische Landbouw, willen we werken aan de groei van de oppervlakte biologische landbouw in Vlaanderen. Vernieuwende projecten worden opgezet en uitgevoerd, ofwel door de sector via subsidies of overheidsopdrachten, ofwel door het departement zelf.

Projectmijlpalen:

- In februari 2018 wordt het nieuw Strategisch Plan Biologische landbouw voorgesteld door de minister.
- In mei is er een gedetailleerde budgetopmaak over de uitvoering van het plan.
- Eind 2018 zijn alle opgesomde projecten gestart met de uitvoering, of bezig met de vertaling naar subsidiebesluiten.

Projectrisico's:

- De uitgewerkte acties hebben niet het gewenste effect (nl. groei van de biologische landbouw).
- Het kabinet wil evolueren naar meer consultatie van de sector in plaats van echte inspraak – mogelijke weerstand door de sector?
- De subsidies voor consumentcommunicatie zijn verminderd. Het langetermijneffect hiervan is onzeker.
- Bereidheid van de sector voor vernieuwing.
- Projectcoördinatie steunt op één persoon.
- Beschikbare budget dat wordt toegekend in het kader van het Strategisch Plan Biologische Landbouw.

SD3: DE AGROFOOD KETEN STAAT STERK IN VLAANDEREN

OD 3.1: DUURZAAMHEID IS EEN VERHAAL VAN DE GANSE KETEN

PPR-AOO-3.1.1: Samenwerken tussen producenten faciliteren via PO's en in de keten via BO's

Situering:

De meeste landbouw- en tuinbouwbedrijven situeren zich in een lange keten met grote spelers in de toelevering en bij de afname van producten en diensten. De werking van de keten is daarom een cruciaal element voor de vitaliteit van de sector.

Doel:

De marktpositie van de landbouwers in de keten versterken door hen te stimuleren tot samenwerking en gezamenlijke afzet, via de oprichting van producentenorganisaties (PO's) en brancheorganisaties (BO's). In dit kader zal er veel aandacht geschonken worden aan het informeren en simuleren van de nieuwe mogelijkheden rond de oprichting van producentenorganisaties, unies van producentenorganisaties, brancheorganisaties en transnationale samenwerking. Op Europees niveau zal geijverd worden de gepaste instrumenten aan te reiken om een echt ketenbeleid te kunnen voeren en een kader waarbinnen de werking van producenten- en brancheorganisaties nog voort kan versterkt worden.

Projectmijlpalen:

- De tweede oproep voor opstartsteun is afgerond.
- Er is voldoende gecommuniceerd over de nieuwe mogelijkheden inzake PO's en BO's.

Projectrisico's:

- Onvoldoende communicatie en begeleiding door de overheid.
- De dynamiek in de sector zelf.

OD 3.2: TRANSPARANTIE OVER PRIJZEN IN DE KETEN CREËREN, ZORGT
VOOR VERTROUWEN

OD 3.3: ONDERSTEUNEN VAN DE AGROVOEDINGSSECTOR IN ZIJN GEHEEL

SD4: FLANDERS AGROFOOD VALLEY HOUDT REKENING MET ZIJN OMGEVING

OD 4.1: UITDAGINGEN VOORTKOMEND UIT ANDERE BELEIDSDOMEINEN WORDEN OPGEVOLGD, WANT DEZE VORMEN MEE DE LANDBOUW VAN MORGEN

PPR-ABCO-4.1.1: Uitvoeren klimaatengagements van de Vlaamse Regering voor landbouw en visserij: realisatie klimaatpact 2020, opmaak klimaatactieplan 2021-2030, opmaak klimaatvisie 2050

Situering:

De Vlaamse Regering heeft in 2016 twee Vlaamse klimaatoppen georganiseerd om acties te formuleren die bijdragen aan de Vlaamse broeikasgasreductiedoelstellingen op korte termijn (2020) en lange termijn (2030, 2050). Dit resulteerde in een klimaatpact met maatregelen voor de korte termijn 2020. De engagements uit dit klimaatpact worden uitgevoerd en dit loopt voort in 2018.

Voor de lange termijn moet er in 2018 een klimaatbeleidsplan 2021-2030 komen, alsook een klimaatvisie voor 2050. De voorbereiding hiervan werd opgestart in 2017 en deze twee documenten worden gefinaliseerd in 2018.

Doel:

Met dit project worden volgende doelstellingen beoogd:

- De opmaak van een klimaatvisie voor landbouw en visserij.
- De opmaak van een klimaatbeleidsplan 2021-2030 voor landbouw en visserij.
- Realisatie van de engagements voor landbouw en visserij uit het Vlaams Klimaatpact.

Projectmijlpalen:

Goedkeuring door de Vlaamse Regering van de twee opdrachten (2018):

- Opmaak en toepassen klimaatscan – begeleidingstrajecten – praktijkgids.
- Mogelijkheden voor bodemorganische stof in landbouwbodems: kennisopbouw en stimuleren maatregelen.

Projectrisico's:

- Onvoldoende input via de werkgroep landbouwklimaat (bv. ILVO voor wetenschappelijke ondersteuning, VMM voor emissiefactoren ...).
- Onvoldoende beschikbare middelen klimaatfonds.
- Andere beleidsdomeinen geven minimalistische invulling aan de engagements van de Vlaamse Regering.

PPR-ABCO-4.1.2: Coördineren en organiseren van structureel droogteoverleg met de sector (o.a. aan de hand van het maken en uitvoeren van een overkoepelend actieplan Water)

Situering:

N.a.v. de droogte in het voorjaar en zomer 2017 werd in opdracht van minister Schauvliege een eerste droogteoverleg met de sector georganiseerd op 4 juli 2017. Dit eerste droogteoverleg is de opstart van structureel overleg rond de aanpak van waterschaarste/droogte en beoogd wordt om dit in samenhang met de aanpak wateroverlast te doen.

Tijdens het eerste droogteoverleg werden een aantal knelpunten besproken, alsook de acties/maatregelen die (kunnen) genomen worden op korte, middellange en langere termijn. Opzet is om op basis van de knelpunten/acties een overkoepelend actieplan water op te stellen en aan de hand daarvan het structureel overleg met de sector te voeren.

Doel:

De landbouwsector op een duurzame, robuuste manier voorbereiden op toekomstige periodes van droogte/wateroverlast die o.a. ten gevolge van klimaatverandering vaker zullen optreden.

Projectmijlpalen:

- 2 keer per jaar structureel overleg en actualisatie van de stand van zaken in de actietabel.
- Overleg met de werkgroepen.
- Oplossingen/voorstellen voor bepaalde knelpunten.

Projectrisico's:

- Behoefte aan kennis o.a. rond waterbehoeften in de land- en tuinbouw fische d.m.v. studie
- Samenwerking met ILVO (onderzoek droogte-resistente gewassen, onderzoek indicatoren droogte, onderzoek alternatieve waterbronnen ...) en praktijkcentra.
- Actieve bijdrage en kennisinput vanuit de sectoren zelf, tijdens het structureel overleg.
- Goede samenwerking met het Departement Omgeving, VMM, VLM ...

PPR-ABCO-4.1.3: Opmaak en actualisatie van verschillende praktijkgidsen

Situering:

De praktijkgidsen worden opgemaakt, beheerd en gecoördineerd door het Departement Landbouw en Visserij.

De praktijkgids water moet geactualiseerd worden, de praktijkgids bemesten moet geactualiseerd worden en uitgebreid. Daarnaast moet een nieuwe praktijkgids opgemaakt worden voor ammoniak en klimaat. De opmaak van de praktijkgids klimaat wordt uitbesteed aan ILVO.

Doel:

De praktijkgidsen zijn opgemaakt en geactualiseerd.

Projectmijlpalen:

Praktijkgids bemesting:

- Draftversie tegen eind februari 2018

- Definitieve versie tegen eind juni 2018

Praktijkgids ammoniak:

- Draftversie tegen eind juni 2018
- Definitieve versie tegen eind november 2018

Praktijkgids water:

- Draftversie tegen eind september 2018
- Definitieve versie tegen eind december 2018

Praktijkgids klimaat:

- Goedkeuring uitbesteding opdracht
- Voorbereiding inhoud in 2018

Projectrisico's:

- Onvoldoende input van sectoradviseurs en externe zoals ILVO, VLM, praktijkcentra ...
- Onvoldoende beschikbare tijd voor coördinatie door themabeheerder
- Input en aanleveren van teksten door sectoradviseur
- Onvoldoende ondersteuning van de dienst Communicatie voor taalkundige revisie en opmaak (layout) teksten

OD 4.2: HET VLIF BESTENDIGT ZIJN ROL ALS MOTOR VAN DE DUURZAME INVESTERINGEN IN LAND- EN TUINBOUW

OD 4.3: ZOWEL ONDERSTEUNEND ALS FLANKEREND BELEID ALS ONDERZOEK STUREN MEE IN DE JUISTE RICHTING

PPR-ABCO-4.3.1: Opmaak sectoradviesplan 2018

Situering:

Vanaf 2018 zal het Departement Landbouw en Visserij bij de organisatie van voorlichting rond beleidsthema's zoals emissies, erosie, water, organische stof ... nauwer samenwerken met het ILVO. Hiertoe wordt een interne planning opgemaakt, waarbij enerzijds de wisselwerking tussen beleid en onderzoek verduidelijkt wordt en anderzijds de sectoradviesactiviteiten voor land- en tuinbouwers over beleidsmaatregelen of onderzoek duidelijker afgelijnd worden. Sectoradvisering wordt meer gekaderd binnen de doelstellingen.

Doel:

Een sectoradviesplan voor 2018 met insteken uit de verschillende afdelingen en het ILVO. Op basis van een analyse van de doelstellingen vanuit de beleidsbrief en/of het regeerakkoord wordt een sectoradviesplan opgemaakt. Daarnaast wordt ook input gevraagd vanuit andere afdelingen, vanuit ILVO en wordt dit verwerkt tot het sectoradviesplan. Dit wordt voorgesteld en bekendgemaakt aan de sector.

Projectmijlpalen:

- Er is een sectoradviesplan 2018.
- Er is een samenkomst van de sectoradviesraad.
- Er is een regelmatig overleg met ILVO.

OD 4.4: EXPLOREREN VAN DUURZAME ALTERNATIEVEN IN DE VISSERIJ

PPR-AKKV-4.4.1: Intensifiëring van de coördinatie en opvolging van de aanlandingsplicht in de visserij

Situering:

Bij de herziening van het GVB in 2013 werd overeengekomen om uiterlijk tegen 1/01/2019 een volledige aanlandingsplicht in te voeren en teruggooi van ongewenste vis te verbieden. Voor de gemengde demersale visserijen werd gekozen voor een geleidelijke infasering in de periode 2016 – 2019. De problematiek wordt op regionaal niveau met de betrokken lidstaten uitgewerkt, die jaarlijks een gemeenschappelijke aanbeveling voor een teruggooiplan bij de Europese Commissie neerleggen. België heeft belangen in drie zeebekkens; namelijk Noordzee (Scheveningengroep), Noordelijke Westelijke Wateren (NWW) en de Zuidelijke Westelijke Wateren (ZWW). Artikel 15 van de basisverordening voorziet ook enkele uitzonderingen om het systeem in de praktijk te brengen. Zo is er een de minimis teruggooi mogelijk, wanneer een verdere selectiviteit onmogelijk is of praktisch niet haalbaar is.

Er is ook een uitzondering voor hoge overleving mogelijk. Verder zijn er interspecies-flexibiliteit, interzonale en interjaarlijkse flexibiliteit. Quotaruilen onder lidstaten kunnen ook significant bijdragen. In eerste instantie moet echter gewerkt worden aan het voorkomen van ongewenste bijvangsten door een grotere selectiviteit te bewerkstelligen en gebieden met een grote aanwezigheid te vermijden.

Het is duidelijk dat het een gezamenlijke opdracht is van de lidstaten, de adviesraden van belanghebbenden, de wetenschap en de EC.

Doel:

Een praktische en pragmatische oplossing voor de aanlandingsplicht voor alle visserijen in alle regio's vinden tegen 1/01/2019. Een belangrijk probleem is dat van de knelpuntsoorten. Wanneer in een gemengde visserij één quotumsoort, mogelijk een onbenullige bijvangstsoort, opgevist is, moet de gehele visserij in betrokken gebied stopgezet worden.

Projectmijlpalen:

- Deelname aan de diverse Groepen Technisch en Hoog niveau, alsook controle expertgroepen.
- Eind mei 2018: eerlegging van een teruggooiplan voor de drie regio's bij de Europese Commissie.
- Eind december 2018: Omzetting van de communautaire regels in aanvullende nationale (Vlaamse) regelgeving.

Projectrisico's:

- Tijdig aanleveren van de overlevingsstudies door het ILVO, om een case voor hoge overleving te verantwoorden.
- De beschikbare toolbox is ontoereikend om alle problemen te kunnen oplossen. De regelgeving zou moeten bijgestuurd worden, zodat er ten allen tijde totaaloplossingen beschikbaar zijn om

- ook te kunnen ingrijpen in knelpuntsituaties, en niet te voorspellen probleemquota, die zouden kunnen leiden tot vroegtijdige sluitingen in de gemengde visserij.
- Aangezien de laatste fasering ingaat, en de makkelijkste problemen eerst werden aangepakt, resten nu nog de grote uitdagingen.
  - Publieke ongehoorzaamheid is niet uit te sluiten als er geen redelijke oplossingen beschikbaar worden gesteld, gezien het ontbrekende draagvlak in de sector.

OD 4.5: HET CREËREN VAN RUIMTE OM TE ONDERZOEKEN ALS ESSENTIËLE OMGEVINGSFACTOR

PPR-ABCO-4.5.1: Herzien van beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij voor advisering van het stedenbouwkundig aspect bij omgevingsvergunningen

Situering:

Het beoordelingskader voor de advisering van stedenbouwkundige aanvragen onderging in 2010 een grondige aanpassing. Sinds 2010 werd het kader enkel geactualiseerd op basis van aanpassingen in de wetgeving Ruimtelijke Ordening. In 2013 paste het Departement Landbouw en Visserij door middel van een decreetswijziging de adviesbevoegdheid aan en formuleerde ze enkel nog een advies voor aanvragen die verband houden met landbouw, ongeacht de bestemming van het gebied en voor aanvragen waarbij toepassing wordt gemaakt van de bepalingen van artikel 4.4.3 tot en met 4.4.9, artikel 4.4.23 en artikel 4.4.26, §2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, in gebieden die een agrarische bestemming hebben.

In 2015 werd de advisering van stedenbouwkundige aanvragen door het Departement Landbouw en Visserij aangeduid als een te optimaliseren proces.

Het beoordelingskader voor de advisering van stedenbouwkundige aanvragen werd opgesteld om een uniforme afweging over de provinciale buitendiensten heen te bewerkstelligen.

De aanpassing van het bestaande beoordelingskader is enkel nuttig wanneer het kan gebaseerd worden op een duidelijke en ondubbelzinnige regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening. Het kader zou, naast een algemene omschrijving van de landbouwvisie en -doelstellingen in het buitengebied, ook een praktische toepassing ervan in de advisering van stedenbouwkundige aanvragen moeten toelaten.

Doel:

De aanpassing van het beoordelingskader heeft tot doel sneller tot een duidelijk en juridisch onderbouwd advies te komen. De praktische uitwerking van het beoordelingskader moet ervoor zorgen dat de adviseurs tot een uniform en kwaliteitsvol advies kunnen komen.

Projectmijlpalen:

- Inhoudelijke overlegmomenten met het Departement Omgeving met het oog op de aanpassing van de regelgeving ruimtelijke ordening die betrekking heeft op landbouw.

- Verzamelen van inhoudelijke en technische input vanuit de expertise van de adviseurs van de buitendienst. Deze input wordt gevraagd en geleverd per dossiercode of per overkoepelend thema.
- Tekstuele vertaling en verwerking van de geleverde input tot een visie en/of adviesstramien.

Projectrisico's:

- De regelgeving ruimtelijke ordening is geen bevoegdheid van het beleidsdomein Landbouw en Visserij. De aanpassing ervan is afhankelijk van de bereidwilligheid van het beleidsdomein Omgeving.
- De uitwerking van een praktisch beoordelingskader met beslissingsboom vraagt een grote tijdsinvestering, waarvoor voldoende ruimte moet worden vrijgemaakt in de plannings.

PPR-ABCO-4.5.2: Automatisering van de Landbouwimpactstudie (LIS) en van de mogelijkheden voor extern gebruik

Situering:

Voor het adviseren van ruimtelijke processen wordt steeds meer gebruik gemaakt van een landbouwimpactstudie (LIS).

Vandaag wordt periodiek en manueel een LIS-geodatabank aangemaakt. Er is een tool ter beschikking die vanuit ArcMap geautomatiseerd een projectoutput aanmaakt. We gebruiken de output enkel op een niet digitale wijze, conform het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie.

Doel:

Automatisatie en update van de LIS-databank, optimalisatie en programma-onafhankelijke inzetbaarheid van de LIS-projecttool, en verbeterde bruikbaarheid van de LIS in externe projecten.

Projectmijlpalen:

- Begin 2018: Aanmaak LIS-geodatabank 2017.
- Aanpassing en nieuwe outputs 'Project LIS 2017'.
- Vervolg overleg VTC.
- 2018: Mogelijke aanpassingen bij aanmaak LIS-geodatabank 2018.
- Aanpassing Project LIS 2018.
- Eind 2018: Toepassing advies Vlaamse Toezichtscommissie (VTC), indien nodig.
- 2019: Aanpak van de LIS-projecttool voor bredere inzetbaarheid.

Projectrisico's:

- Het beantwoorden van de vragen voor oplevering van de LIS vraagt de nodige tijdsinvestering waardoor de beschikbaarheid van personeel moet gegarandeerd zijn.
- Resultaat van het overleg met VTC en mogelijke bijstellingen die daaruit zouden volgen.
- Beleidskeuzes die worden gemaakt over de inzetbaarheid van de LIS.
- Beschikbaarheid van de nodige ICT-resources voor de ontwikkeling van de gevraagde componenten

OD 4.6: KIEZEN VOOR EEN VOEDINGSSYSTEEM MET MAXIMALE VALORISATIE VAN DE LANDBOUW EN VISSERIJPRODUCTEN

SD5: INNOVATIE IS DE SLEUTEL VAN DE TOEKOMST VAN FLANDERS AGROFOOD VALLEY

OD 5.1: EEN GEÏNTEGREERD ONDERZOEKS- EN INNOVATIEBELEID VOEREN IS PRIMORDIAAL

PPR-AKKV-5.1.1: Jaar van de data in landbouw

Situering:

De agrovoedingsketen belandt in de 21e eeuw in een erg complexe productieomgeving. Daarin is een datagedreven besluitvorming meer dan ooit aan de orde. Tegelijk voltrekt zich nu een digitale revolutie met als drijvende kracht en unieke game changer: het Internet of Things (IoT). Als afzonderlijke data-silo's zich kunnen connecteren, ontstaan nieuwe dataplatformen. Laat je daar (al dan niet zelflerende) algoritmes op los, ontstaat een massa nieuwe kennis met ongekende mogelijkheden.

Het is nuttig om de kansen en knelpunten in de ontwikkeling en implementatie van 'smart data'-systemen op het terrein in kaart te brengen. Ook voor het beleid rond bijvoorbeeld eigendom van oorspronkelijke data en datadeling is dat belangrijk. Zeker in het kader van de 'GDPR-wetgeving' (rond persoonsgegevens en privacy) die er midden 2018 aan komt. Wellicht is op termijn zelfs een aansluiting van de smart farming ontwikkelingen bij het Vlaams beleid rond industrie 4.0 aan de orde.

Op 8 december 2017 werd het jaar van de data in de landbouw op gang geschoten op een gemeenschappelijke workshop van ILVO en het departement. De samenwerking wordt voortgezet in 2018.

Doel:

Bewustwording en stimuleren van gebruik van big data van landbouwers.

Projectmijlpalen:

- Voorjaar 2018: Het overleg is achter de rug en het plan is klaar.
- Midden 2018: Minstens twee acties werden gerealiseerd, waaronder een event, samen met ILVO.
- Eind 2018: Minstens twee rapporten rond dit thema zijn gemaakt vanuit AKKV.
- Eind 2018: Er werd een evaluatie gedaan.

Projectrisico's:

- Aandacht voor vlotte samenwerking zowel intern als extern (ILVO).
- Aandacht voor voldoende mankracht om nieuwe acties uit te voeren.

PPR-AOO-5.1.2: Departementale innovatiestrategie

Situering:

Het Departement Landbouw en Visserij heeft verschillende instrumenten om innovatie op landbouwbedrijven te stimuleren: EIP, demoprojecten, VLIF-projectoproep, KRATOS, VLIF-steun, vorming. Het is aangewezen om deze instrumenten goed op elkaar af te stemmen en efficiënt te gebruiken in de geschikte fase van de innovatiespiraal, m.a.w. de juiste subsidie op het juiste moment.

Doel:

Het opzetten van een sterkere regierol voor het departement inzake innovatie en onderzoek, met als gevolg het stimuleren en versterken van de innovatiekracht van de landbouw, het snel en efficiënt doen ingang vinden van onderzoeksresultaten die belangrijk zijn voor landbouwers en het versnellen van innovatie.

Projectmijlpalen:

- Samenstelling kerngroep innovatie
- Sterktes en zwaktes van het innovatie-instrumentarium
- Voorstel plan/strategie voor een efficiënte en effectieve inzet van de innovatie-instrumenten
- Afstemming met onderzoeks-/innovatie-experten van binnen en buiten het departement.
- Finaliseren innovatiestrategie.

Projectrisico's:

- Er is onvoldoende betrokkenheid voor de uitvoering van de innovatiestrategie.
- Er zijn onvoldoende middelen voor de uitvoering van de innovatiestrategie.

PPR-ABCO-5.1.3: Uitvoering actieplan onderzoek en innovatie

Situering:

Dit jaar zullen een aantal acties die opgenomen zijn in het actieplan onderzoek en innovatie, gestart worden., zoals de herziening van de financiering en erkenning van praktijkcentra plantaardige sectoren en de ondersteuning van de opstart van living labs ILVO.

Doel:

De uitrol van een nieuw systeem voor zowel plantaardige als dierlijke praktijkcentra.

Projectmijlpalen:

- Overleg met de praktijkcentra.
- Doorrekening van de scenario's.
- Schrijven van de wetgeving.
- Uitschrijven van een nieuwe procesflow.
- Uitschrijven van een draaiboek coördinatiecomités.
- Aankondiging van een actieplan innovatie en onderzoek.
- Juni 2018: Definitieve goedkeuring BVR plantaardige praktijkcentra.
- Juni 2018: Aankondiging van living labs ILVO.

Projectrisico's:

- Medewerking praktijkcentra.
- Goedkeuring door IF/VR.

OD 5.2: DE KWALITEIT VAN HET UITGANGSMATERIAAL MOETEN WE BLIJVEN VERZEKEREN

OD 5.3: WE RICHTEN ONS OOK OP BIOTECHNOLOGIE EN
PRODUCTINNOVATIE

OD 5.4: ZEEVISSERIJ EN AQUACULTUUR

SD6: DE OVERHEID IS DE PARTNER VAN FLANDERS AGRO-FOOD VALLEY

OD 6.1: DE OVERHEID WORDT SLAGKRACHTIGER, ALS HEFBOOM VOOR DUURZAAM ONDERNEMERSCHAP

PPR-ADO-6.1.1: Dankzij een goed data-, informatie- en kennisbeheer de dienstverlening aan klanten van het Departement Landbouw en Visserij verbeteren en het departement voort uitbouwen als data-, informatie- en kennisgedreven overheid

Situering:

Het Departement Landbouw en Visserij erkent het belang van een goed data-, informatie en kennisbeheer en heeft deze processen een duidelijke plaats gegeven in haar nieuwe e-structuur. De opmaak van een departementale visie over deze processen met een duidelijke toewijzing van verantwoordelijkheden zal het Departement Landbouw en Visserij in staat stellen om in 2018 concrete acties te ondernemen om het beheer van haar data en informatie te stroomlijnen, en deze nog meer in te zetten om de dienstverlening aan haar klanten te verbeteren als data- en informatiegedreven overheid. Radicaal digitaal is een dagelijkse realiteit binnen de organisatie.

Doel:

Op deze manier willen we ons departement uitbouwen als data- en informatiegedreven overheid.

Projectmijlpalen:

In het kader van databeheer:

- Beschikken over een datacatalogus en een dataflow model
- Een uitgewerkte visie over 'open data'.
- Geoptimaliseerde en centraal gecoördineerde gegevensuitwisseling intern en extern.

In het kader van informatiebeheer:

- Continuïteit in (papieren) archiefbeheer.
- Beschikken over een informatiebeheersplan en informatiecatalogus.
- Een uitgewerkte en gerealiseerde visie op de structuur van de file-shares.

Projectrisico's:

- Gebrek aan resources.
- Onvoldoende departementale gedragenheid inzake databeheer.
- Gebrek aan gedragenheid van de visie/leiderschap voor de uitgedragen visie inzake informatiebeheer.

OD 6.2: ADMINISTRATIEVE VEREENVOUDIGING WORDT NAGESTREEFD

PPR-ADO-6.2.1: Continu werken aan betere regelgeving (verzamelbesluiten, verzameldecreet, samenwerkingsakkoorden ...) besluitvorming en handhaving

Situering:

Het project focust op de kwaliteit van de regelgeving, beleidsuitvoering en handhaving.

Wat betreft het eerste, gaat het zowel om de inhoudelijke kwaliteit van de regelgeving als de kwaliteit van het regelgevingsproces.

Wat de inhoudelijke kwaliteit betreft, zal de bestaande regelgeving worden gescreend, zullen verbetervoorstellen worden gedetecteerd en vertaald in concrete wijzigingsvoorstellen. De verbeteringen moeten de kwaliteit van de regelgeving verbeteren, procedures vereenvoudigen, beheerskosten en administratieve lasten verminderen. Concreet zullen voorstellen worden uitgewerkt om de door het Dep. LV beheerde samenwerkingsakkoorden, de decreten en de besluiten van de Vlaamse Regering en de ministeriële besluiten aan te passen.

Specifiek wat betreft de samenwerkingsakkoorden tussen de gewesten en tussen de gewesten en de federale staat, moet worden opgemerkt dat de bestaande samenwerkingsakkoorden moeten worden vervangen/aangepast ingevolge de laatste regionalisering. Het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten zou deze legislatuur al moeten worden aangepast. De aanpassing van het samenwerkingsakkoord gewesten – federale staat wordt deze legislatuur nog opgestart.

Wat de kwaliteit van het regelgevingsproces betreft, zal het regelgevingsproces worden geoptimaliseerd. Die optimalisatie zal inhouden dat alle betrokkenen in een regelgevingsproces op hun sterktes worden ingezet, dat alleen nog nuttige en verplichte procedurestappen worden gezet en dat kennis intern maximaal wordt gedeeld. Er zal hierbij eveneens rekening worden gehouden met eventuele tussenkomende horizontale regeringsbeslissingen/decretale initiatieven.

Dit zal worden vertaald in een dienstorder voor de opmaak van regelgeving binnen het Departement Landbouw en Visserij.

Wat de beleidsuitvoering betreft, zal de aandacht worden gevestigd op de naleving van de ombudsnormen en de beginselen van behoorlijk bestuur. Nadat hier vorig jaar al een opleiding rond georganiseerd is, zal in 2018 een dienstorder rond behoorlijk bestuur worden uitgewerkt.

Wat handhaving betreft, zullen inspanningen worden geleverd om de procedures op punt te stellen en over de diverse materies meer uniformiteit in de handhaving te bekomen. Met name wat de beroepsprocedure betreft, zal worden nagegaan of een vereenvoudiging, waarbij alle garanties worden geboden voor een correcte behandeling, mogelijk is. Die vereenvoudiging wordt meegenomen met de screening vermeld in het tweede lid.

Doel:

De regelgeving, beleidsuitvoering en handhaving moet kwaliteitsvoller kunnen met lagere beheerskosten en administratieve last.

Projectmijlpalen:

In het kader van de aanpassing van het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten:

- Informeel akkoord tussen de gewesten over de voorliggende tekst
- Aanvatten van de procedure
- Goedkeuring Vlaamse Regering
- Instemmingsdecreet.

In het kader van het verzameldecreet:

- Informeel voorleggen van voorstellen aan het kabinet
- Aanvatten van de procedure
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op principiële goedkeuring
- Advies SALV/Raad van State
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op definitieve goedkeuring
- Indiening en bespreking op het Vlaams parlement
- Stemming in plenaire van het Vlaams parlement
- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

In het kader van het BVR:

- Informeel voorleggen van voorstellen aan het kabinet
- Aanvatten van de procedure
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op principiële goedkeuring
- Advies SALV/Raad van State
- Agendering op de Vlaamse Regering met het oog op definitieve goedkeuring
- Bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

In het kader van het MB:

- Informeel voorleggen van voorstellen aan het kabinet
- Aanvatten van de procedure
- Advies Raad van State
- Goedkeuring door de minister
- Bekendmaking in Belgisch Staatsblad.

In het kader van de beleidsuitvoering:

- Goedkeuring van het dienstorder.

In het kader van handhaving: Zie aanpassing regelgeving

Projectrisico's:

- De goedkeuring van het samenwerkingsakkoord is afhankelijk van de goedkeuring en de parlementaire instemming van andere gewesten.
- Interferentie met het bestuursdecreet in opmaak.
- Interferentie met het handhavingsdecreet in opmaak.

OD 6.3: EEN COMMUNICATIEVE OVERHEID ZORGT VOOR KENNIS EN DRAAGVLAK

PPR-ADO-6.3.1: Doelgroepgericht communiceren, met aandacht voor digitale kennis bij de ontvangers en met respect voor de Europese Algemene Verordening voor Gegevensbescherming (AGV)

Situering:

Het Departement Landbouw en Visserij werkt voort aan een doelgroepgerichte communicatie, zowel dossier- als niet-dossiergebonden. Hierbij kijken we hoe digitaal we kunnen communiceren, en waar we eventueel begeleiding van deelgroepen moeten voorzien. Alle communicatie en verwerking gebeurt met respect voor de AVG.

Doel:

- Uitwerken van een beleid rond doelgroepgerichte communicatie voor Landbouw en Visserij, zowel dossier- als niet-dossiergebonden.
- Kennis van de deelgroepen die begeleiding rond digitale communicatie nodig hebben, met een plan van aanpak.
- Uitwerken van acties, zowel binnen Landbouw en Visserij, als bij communicatie naar externen, rond de vereisten vermeld in de AVG.

Projectmijlpalen:

- Begin 2018: Oplevering van de analyse rond niet-digitale respondenten.
- Maart 2018: Opmaak van actieplan niet-digitale respondenten: hoe hen begeleiden rond digitale communicatie.
- Voorjaar 2018: Opmaak van doelgroepgerichte communicatiestrategie voor alle types communicatie. Dit kadert in de nieuwe communicatiestrategie van het departement.
- 2018: Opmaak van een beleid rond AVG en het actieplan dat hieruit voortvloeit.

Projectrisico's:

- Er is onvoldoende daadkracht bij de projectuitvoerders.
- Er is onvoldoende draagkracht bij andere afdelingen.
- Er is onvoldoende kennis rond de impact AVG bij Landbouw en Visserij en bij de Vlaamse overheid.

PPR-ADO-6.3.2: Wandeltochten ter promotie van PDPO III

Situering:

Het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling is niet zo goed gekend. Nochtans krijgen heel wat mooie projecten en investeringen steun via dit programma.

De centrale **boodschap** die we willen brengen is de volgende: 'de landbouwer produceert ons voedsel, maar draagt daarnaast ook zorg voor het milieu, beheert het landschap, zorgt voor leven op het platteland ...'.

Doel:

Het doel van de wandeltochten is enerzijds de burger kennis te laten maken met projecten en bedrijven die steun ontvangen uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, en anderzijds te tonen aan de burger dat deze goed worden besteed.

Projectmijlpalen:

- De wandelroutes zijn klaar.
- Communicatie over de wandeltochten.
- De wandeltochten zelf.

Projectrisico's:

- Er is onvoldoende communicatie of communicatie die niet aanslaat.
- Er is een moeilijke samenwerking met de partner.
- De weersomstandigheden op dagen van de wandeltochten.

SD7: HET DEPARTEMENT LANDBOUW EN VISSERIJ ORGANISEERT ZICH OPTIMAAL OM DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN 1 TOT EN MET 6 ZO EFFICIËNT MOGELIJK UIT TE VOEREN

OD 7.1: HR

PPR-ADO-7.1.1: Medewerker 4.0

Situering:

Via het project medewerker 4.0 willen we in 2018 inzetten op de: HR SD 2: Het departement streeft naar een innovatieve cultuur waarin creatief en oplossingsgericht denken wordt gestimuleerd.

Via dit project zal ook ingezet worden op twee van de drie pijlers voor het voeren van een duurzaam HR-beleid:

Respect: Gericht op alle medewerkers als volwaardige interne stakeholders

Omgeving: Houdt rekening met evoluties in de maatschappij

Continuïteit: Gericht op toekomstbestendig maken van de organisatie EN de medewerkers (LT-perspectief)

Doel:

De globale doelstellingen die we via dit project willen bereiken zijn:

- Het activeren van empowerment (+ nemen van initiatief) en autonoom handelen van alle medewerkers.
- Alle medewerkers versterken in digitale vaardigheden en out-of-the-box denken.
- Leren feedback geven en ontvangen in alle richtingen (LG <-> medewerker en medewerker <-> medewerker).
- Kennisdeling faciliteren.
- Implementatie van PTOW, dat een belangrijk instrument is voor het 'Nieuwe werken'.

Projectmijlpalen:

Deze moeten nog voort uitgewerkt worden in kader van het project.

Projectrisico's:

- Nood aan groter budget indien meer betrokkenheid van alle medewerkers bij inspiratie-evenement.
- Opletten dat we de medewerkers niet teveel bevragen.
- Een stuurgroep is nodig om te prioriteren en budgetten te bekomen.
- Nood aan engagement van de leidinggevenden om alle acties tot bij de medewerkers te brengen.

PPR-ADO-7.1.2: Werken met Goesting

Situering:

Een belangrijk facet van de visie van het departement op welzijn is dat de personeelsleden zich op het werk goed voelen in hun vel, dat ze gemotiveerd zijn om hun werk goed te doen. Aansluitend op de acties van de voorbije jaren willen we met dit project voort inzetten op een brede range van motivatoren: mentaal, fysiek, sociaal en op het vlak van leiderschap.

Doel:

Meer welbevinden, werkplezier en motivatie bij de personeelsleden omdat ze veerkrachtiger zijn, fysiek in een betere conditie, zich begrepen en gewaardeerd voelen door collega's en leidinggevenden. Personeelsleden die zich ook als persoon meer aangesproken voelen o.m. dankzij maatschappelijk relevante initiatieven van hun werkgever.

Projectmijlpalen:

- Infomoment welzijn voor personeelsleden.
- Test en aankoop van ergonomische hulpmiddelen.
- Inspiratiesessie door Better Minds at Work.
- Invoer perspectiefgesprekken in de PLOEG-cyclus.
- Initiatieven rond bewegen (bv. Kubb-tornooi).

Projectrisico's:

- Ondersteuning en gedragenheid van de werkgroep welzijn, de dienst Communicatie, het management en de hele organisatie.

OD 7.2: ORGANISATIE EN INTEGRITEIT

PPR-ADO-7.2.1: Integraal duurzaam loopbaanbeleid

Situering:

Vanuit verschillende invalshoeken ontdekken we binnen het departement de nood aan een integraal loopbaanbeleid. Er was de integratie-oefening tussen het voormalige departement en agentschap, er werd een nota opgesteld rond leidinggevende vs. expertenloopbaan, op Vo-niveau wordt gewerkt aan een integraal loopbaanbeleid (incl. beloningsbeleid) ... De huidige oefening rond functieclassificatie bevestigt ook de nood aan een duidelijk kader waarbinnen loopbaanbeleid in de toekomst mogelijk is binnen het departement, en waarbij linken worden gelegd met PEP, loopbaanperspectieven voor de medewerkers, rotatiebeleid, bevorderingsbeleid ...

Doel:

Dit project beoogt een duidelijk kader inzake geïntegreerd loopbaanbeleid, waarbij diverse elementen voort worden uitgewerkt en ter beschikking worden gesteld naar het hele departement (zowel management als personeel). Daarnaast is ook een duidelijke communicatie nodig naar iedereen binnen het departement hieromtrent.

Projectmijlpalen:

- Afronden van de AS IS-situatie van het PEP (FUCLA)
- Opmaken nieuw strategisch PEP voor het departement
- Loopbaanpaden voort uitwerken en transparant maken
- Deelprojecten rond instroom, doorstroom, uitstroom uitwerken
- Opmaken van een transparant loopbaanplatform voor de hele organisatie

Projectrisico's:

- Gedragenheid van de leidinggevenden over de vernieuwde visie.
- Koppeling met het Vo-project rond loopbaan- en beloningsbeleid.
- Consensus binnen het departement tussen verwachtingen inzake integraal duurzaam loopbaanbeleid.

OD 7.3: WELZIJN

OD 7.4: GELIJKE KANSEN EN DIVERSITEIT

3 DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR REGERINGS-AFSPRAKEN

3.1 AANBEVELINGEN AUDIT VLAANDEREN

Het samenvattend rapport over de uitgevoerde auditwerkzaamheden door Audit Vlaanderen bij het Departement Landbouw en Visserij geeft aan in welke mate het departement enerzijds werk maakt van de generieke doelstelling rond de verdere uitbouw van interne controle/organisatiebeheersing en anderzijds beschikt over adequate maatregelen om belangrijke risico's voldoende te beheersen.

Hieronder in de tabellen de stand van zaken op 30 november 2017 gebaseerd op volgende auditwerkzaamheden uitgevoerd door Audit Vlaanderen sinds 2015:

- De evaluatie van de maturiteit van het risicomanagement (auditopdracht 1701 021 van 31 oktober 2017).
- De audit in het kader van de thema-audit projectmanagement (auditopdracht 1501 015 van 18 februari 2016).
- De opvolging van de openstaande aanbevelingen geformuleerd naar aanleiding van eerdere audits.

Maturiteit risicomanagement Gewogen gemiddelde op een schaal van 0 (afwezig) tot 5 (geoptimaliseerd)	
	2017
Risico-identificatie en – evaluatie	2.1
Risicobeheer	2.3

Door de recente uitwerking van een visie en nieuwe aanpak voor een integraal risicomanagement doet het departement een gestructureerde aanzet tot een meer professionele en systematische aanpak van zijn risicoanalyse en -beheer. De huidige aanpak vormt een goede eerste aanzet, maar om de complexiteit van de aanpak en bijhorende werklust te bewaken, is een kritische evaluatie noodzakelijk. Er werden door Audit Vlaanderen drie aanbevelingen geformuleerd die hiertoe bijdragen.

Thema audit projectmanagement		
Onderzocht project	Mate van risicobeheersing	
	2015	2017
Fusie ALV-DLV	Deels onder controle	Deels onder controle

De Vlaamse Regering vermeldde in haar nota van 21 maart 2014 betreffende de fusie de te realiseren effecten, m.n. schaalvoordelen en meer synergie tussen beleid en uitvoering. Op basis van de thema-audit bleek dat de effecten, zowel bij de beslissing als bij de verdere uitwerking ervan, evenwel onvoldoende concreet (en meetbaar) werden geformuleerd. De Vlaamse Regering voorzag verder niet in een projectbudget en stelde een erg stringente timing voorop. Het ontbreken van deze essentiële randvoorwaarden hypothekeerde de goede projectmatige aanpak van deze integratie-operatie, waardoor de realisatie ervan op een eerder pragmatische wijze moest gebeuren.

Status aanbevelingen op 30/09/2017		
	2016	2017
Aantal geformuleerde aanbevelingen	13	13
Aantal openstaande aanbevelingen	2	1
Acceptatiegraad	100 %	100 %
Realisatiegraad	91 %	91 %
Tijdigheid	92 %	91 %
Aanvaardbaarheid van streefdata	100 %	100 %

Het departement reageert constructief op de geformuleerde aanbevelingen. Dit blijkt uit de hoge acceptatie- en realisatiegraad.

De openstaande aanbevelingen na het laatste beleidsgerichte rapport van Audit Vlaanderen eind 2017 zullen in de loop van 2018 en een laatste in 2019 voort opgevolgd worden. Dit zijn de aanbevelingen:

1. **Aanbeveling AO7 incl. thema-audit:** “Om de efficiëntiewinsten meetbaar en aantoonbaar te maken, ontwikkelt het departement een systeem dat haar in staat stelt om de (productie)middelen/apparaatskosten in hun totaliteit toe te wijzen aan de organisatiedoelstellingen en/of de (kern)processen en projecten” met nieuwe streefdatum 30/09/2018
2. **Aanbeveling Risicomanagement A01:** “Het departement maakt bij de verdere uitrol van het risicomanagement een duidelijk onderscheid in enerzijds de risicoanalyse in functie van de strategische- en operationele doelstellingen en anderzijds de belangrijkste kern- en ondersteunende processen en projecten. Een duidelijke afbakening van het niveau bevordert de risico-identificatie en stelt de entiteit in staat om gericht acties te ondernemen om deze risico’s te beheersen” met streefdatum 31/12/2019
3. **Aanbeveling Risicomanagement A02:** “Het departement zet een gelaagd systeem van rollen en verantwoordelijkheden rond risicomanagement op. Deze gelaagdheid strekt zich niet alleen uit over alle niveaus van het departement, dus van directieraad tot de effectieve controle-eigenaar, maar ook over alle functies die betrokken zijn bij risicomanagement, zoals interne controle en interne audit” met streefdatum 31/12/2017.
4. **Aanbeveling Risicomanagement A03:** “Het departement optimaliseert de huidige aanpak in functie van de werkbaarheid en duidelijkheid voor alle betrokkenen en werkt een kader uit voor de identificatie en de classificatie van haar risico’s dat afgestemd is op de werking van het departement” met streefdatum 31/12/2018

3.2 UITVOERING KERNTAKENPLANNEN

Het kerntakenplan wordt in grote lijnen uitgevoerd zoals voorop gesteld. Hieronder wordt de evolutie van de bruto VTE weergegeven telkens berekend over de aangegeven maand.

	Br VTE juni 2014	Br VTE juni 2015	Br VTE dec 2015	Br VTE Juni 2016	Br VTE dec 2016	Br VTE Juni 2017	Br VTE dec 2017
Departement LV	579,1	604,7	607,9	561,1	562,8	539,4	548,5

Aangezien het overgrote deel van de kerntaken van het Departement Landbouw en Visserij gerelateerd is aan verplichtingen vanuit de Europese Unie, werd vooral ingezet op de **optimalisatie door vereenvoudiging of modernisering** van de bestaande kerntaken en processen..

Volgens de afspraken gemaakt op het voorzitterscollege en volgens het eigen kerntakenplan engageert het Departement Landbouw en Visserij zich om organisatiebreed in te zetten op de resultaat- en klantgerichte oriëntering van een aantal belangrijke beleidsinstrumenten, waaronder eigen dienstverlening, regelgeving, vergunningen, adviseringen en erkenningen en subsidies. Hierna de geplande prioritaire projecten hierrond in 2017.

Eigen dienstverlening aan de burger en de organisaties:

Flankerende maatregelen bij crisissen

- *Zie PPR-1.5.1. Hervorming van het (landbouw)rampenfonds en opzet van een brede weersverzekering voor landbouwers*

Praktijkguiden aanbieden

- *Zie PPR-4.1.3 Opmaak en actualisatie van verschillende praktijkguiden*

Aanbieden van een ruimtelijke inplantingstool

- *Zie PPR-4.5.2 Automatisering van de LIS en van de mogelijkheden voor extern gebruik*

Communicatie en begeleiding digitalisering

- *Zie PPR-6.3.1 Doelgericht communiceren, met aandacht voor digitale kennis bij de ontvangers en met respect voor de Europese Algemene Verordening voor Gegevensbescherming (AVG)*

Regelgeving:

Het verbeteren van de wetstkwaliteit.

- *Zie PPR-1.2.1 Onderzoek naar de potentiële gevolgen van de wijziging van de vennootschapswetgeving op de gewestelijke landbouwwetgeving en de noodzakelijke aanpassingen*

Het verbeteren van de wetstkwaliteit

- *Zie PPR-6.2.1 Continu werken aan betere regelgeving (verzamelbesluiten, verzameldecreet, samenwerkingsakkoorden ...), besluitvorming en handhaving*

Vergunningen en erkenningen

Beoordelingskader voor de advisering van omgevingsvergunningen

- *Zie PPR-4.5.1 Herzien van beoordelingskader van het Departement Landbouw en Visserij voor advisering van het stedenbouwkundig aspect bij omgevingsvergunningen*

Subsidies

Duurzame subsidies

- *Zie PPR-2.4.1 Samen met de sector nieuwe en vernieuwende projecten opzetten in het kader van het nieuwe Strategisch Plan Bio en de voortzetting van de bestaande projecten, met o.a. een focus op omschakeling en onderzoek*

-

3.3 OPVOLGING PERSONEELSBESPARING

Het Departement Landbouw en Visserij engageert zich om de afspraken met betrekking tot het regeerakkoord inzake personeelsbesparingen en afbouw weddekredieten, na te komen.

De kerntakenoefening van het Departement Landbouw en Visserij heeft een impact op 23,5 VTE die bijdragen tot de afbouw van de beoogde personeelsleden tegen eind 2019.

Personeelsbesparingen Departement LV	Start	Na besparing 2014	Na besparing 2015	Na besparing 2016	Na besparing 2017	Saldo nog te besparen na 2017
<i>Besparing van 611 naar 549 in 2019 = 62 koppen*</i>	611	602	589	563	549	0
<i>Weddekredieten besparing van 3.750.000 euro</i>	0		1.017.000,13 €	655.000 €	617.000	1.461.000

* De vooropgestelde besparingen in koppen werden een aantal keer aangepast:

- *Initiële koppen besparing van 632 naar 568 in 2019 = 64 koppen.*
- *Aangepaste cijfers op 30/06/2016: van 613 naar 551 in 2019 = 62 koppen*
- *Aangepaste cijfers op 01/01/2017: van 611 naar 549 in 2019 = 62 koppen*

Er werd één overkoepelend efficiëntieprogramma opgestart in 2016 dat bijdraagt om deze besparingen haalbaar te maken. Ook in 2017 liep dit programma voort.

4 WELZIJN, DIVERSITEIT EN INTEGRITEIT

De thema's welzijn, diversiteit en integriteit zijn opgenomen in de laatste strategische doelstelling van het ondernemingsplan, met name *'Het Departement Landbouw en Visserij organiseert zich optimaal om de strategische doelstellingen 1 tot en met 6 zo efficiënt mogelijk uit te voeren'*.

4.1 JAARACTIEPLAN WELZIJN

Project of proces
1. Opvolgen welzijnsbeleid Vo
2. Organiseren jaarlijks infomoment voor leidinggevenden op vlak van welzijn
3. Organiseren jaarlijks infomoment voor personeel

Project of proces
4. Bibliotheek: boeken (en filmpjes) over thema's rond diversiteit en welzijn aanbieden
Arbeidsveiligheid - risicobeheersing
5. Welzijnsronddgang per gebouw en maatregelen die eruit voortvloeien
6. Risico inventarisatie en evaluatie update vervolg: controle op veld, controle bij dieren, controle in opslagruimten/havens, controle in koelruimtes, controle op zee
7. Veiligheidsinstructies verdere uitrol
Ergonomie
8. Maandelijkse tip ergonomie op muurkrant
9. Testen en promoten van ergonomische hulpmiddelen (zitkussens, deskbikes, zit- en statafels ...)
Brandveiligheid
10. Up-to-date houden overzicht zonevrijwilligers + sensibiliseren voor bijscholing brandblusser en voor bijwonen infomoment gebouw
EHBO
11. Up-to-date houden overzicht hulpverleners + sensibiliseren en opvolgen bijscholing en attesten en voor bijwonen infomoment gebouw
Arbeidsgeneeskunde
12. Personeelsleden informeren over wijzigingen medisch onderzoek + hoe aanvragen

Psychosociaal welzijn
<p>13. Jaarthema = Werken met goesting</p> <ul style="list-style-type: none"> - op fysiek vlak: blijvend inzetten op voldoende bewegen en ergonomisch werken - op mentaal vlak: inzetten op breinhygiëne o.a. workshop Mentaal kapitaal voor personeel (raamcontract Better Minds at Work), digitale detox: email-obesitas - op maatschappelijk vlak: acties 'LV steunt het goede doel' - op vlak van leidinggeven: welbevindingsgesprekken naar aanleiding van rotaties en change-trajecten, aandacht voor oudere werknemers
<p>14. Aandacht voor oudere/ervaren werknemers: specifieke informatiepagina op het portaal, perspectiefgesprekken voor oudere werknemers (bevragen van noden)</p>
<p>15: Omgaan met zelfmoorddreiging</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communicatie aan personeel (registratie, doorverwijzen naar hulpinstanties en verwittigen politie) - 1 of meerdere vertrouwenspersonen volgen bijkomende opleiding en zorgen voor delen informatie
<p>16. RA Psychosociaal welzijn 2018-2019 voor nieuw Globaal preventieplan na 2020</p>
<p>17. Maandelijks oef-tip</p>

Aanpassingen aan het jaaractieplan zijn mogelijk op basis van een schriftelijk en onderbouwd voorstel.

Motivatie tot aanpassing kan zijn:

- Ongevallen en incidenten
- Veranderde wetgeving
- Meldingen van werknemers en hiërarchische lijn
- Bevindingen van bedrijfsarts en preventieadviseur
- Veranderde activiteiten

4.2 GELIJKE KANSEN EN DIVERSITEITSPLAN

Visie: Als Departement Landbouw en Visserij respecteren we in een open cultuur ieders eigenheid en gaan we voor gelijkwaardigheid van alle personeelsleden.

4.2.1 Structureel verankeren van gelijke kansen en diversiteit

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Diversiteitsacties in werkgroep welzijn	Aantal keer dat diversiteit op de agenda staat van de werkgroep
Deelname van diversiteitsambtenaar van het beleidsdomein aan commissies Diversiteitsbeleid en initiatieven dienst Diversiteitsbeleid	Aanwezigheid op commissies vanuit LV
Deelname vanuit LV aan Mozaiko, netwerk Vo rond thema migratieachtergrond	Deelname vanuit LV
Aandacht voor diversiteit op het portaal	Aantal artikels
Bibliotheek: boeken (en filmpjes) over thema's rond diversiteit en welzijn aanbieden	Aantal boeken en aantal uitleningen

4.2.2 Gender: doorstroom van vrouwen

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Aandeel vrouwelijke leidinggevendenden nagaan	Aantal vrouwen met leidinggevende functies
Nieuwe dienst- en teamhoofden aan het woord laten in 1 artikel bv. Ellen Maertens, Isabelle Magnus, Cindy Boonen	Artikel op het LV-portaal
Leiderschapsevent	Aantal vrouwen dat deelneemt t.o.v. het totaal aantal deelnemers
Duo-dag: een dag meelopen met een leidinggevende (hernemen actie 2017)	Evaluatie deelname door betrokkene
Aandacht voor genderidentiteit en –expressie (communicatie hij/zij/x)	Informerende communicatiedienst vanuit werkgroep

4.2.3 Beperking en chronische ziekte: begeleiden van leidinggevendenden

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Duodag: een persoon met een beperking of chronische ziekte loopt een dag mee met een personeelslid	Er wordt een duo-aanbod gedaan
Begeleiding trajecten (re)integratie	Aantal trajecten

4.2.4 Migratieachtergrond: sensibiliseren van personeelsleden

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Promoten van stagemogelijkheden: <ul style="list-style-type: none"> - Stage van persoon met migratieachtergrond in de kijker zetten (interview stagiair en stagebegeleider) - Marijke zal de vraag naar stageplaatsen in de werkgroep vermelden of gebundeld 1 keer per maand doorsturen. 	Sensibiliserend artikel Nieuwe stageaanvragen en aantal stagiairs

4.2.5 Aandacht voor oudere/ervaren werknemers

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Infofiches op het portaal	Aantal infofiches
Perspectief/welbevindingsgesprekken introduceren via Ploeg-cyclus	Aantal leidinggevenden die het toepassen

4.2.6 Acties rond antidiscriminatie (Engagement SG)

Actie	Indicatoren (meetfactoren)
Engagement van de sg rond antidiscriminatie in de kijker zetten (interview sg)	Artikel op LV-portaal
Opvolgen van inspiratielijstje dienst Diversiteitsbeleid en indien mogelijk actie intern toepassen	Opvolging en toegepaste acties
Minstens 1 instrument van dienst Diversiteitsbeleid uittesten (indirecte discriminatie)	Test van instrument
Promo rond nieuwe integriteitscode Vo met aandacht voor non-discriminatiemodule	Communicatie non-discriminatiemodule
Thema non-discriminatie minstens 1 keer per jaar agenderen op DR, EOC, Maturiteitsforum	Punt op de agenda

(1): Definitie van personen met een handicap of chronische ziekte:

Een persoon met een langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuigelijke beperking die deze persoon in wisselwerking met diverse drempels kan beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de arbeidsmarkt.

Het gaat om personen uit een van de volgende categorieën:

1. personen met een handicap, erkend door het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH);
2. personen die gewezen leerling zijn van het buitengewoon onderwijs en die hoogstens een getuigschrift of diploma behaald hebben in het buitengewoon onderwijs;

3. personen die door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) erkend zijn als personen met een arbeidshandicap en die recht hebben op een of meer bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen;
4. personen die op basis van hun handicap in aanmerking komen voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of integratietegemoetkoming, verstrekt aan personen met een handicap op basis van de wet van 27 februari 1987 houdende tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
5. personen die in het bezit zijn van een afschrift van een definitief geworden gerechtelijke beslissing of van een attest van een bevoegde federale instelling waaruit een arbeidsongeschiktheid van minstens 66% blijkt;
6. personen die een invaliditeitsuitkering ontvangen op basis van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994;
7. personen met een attest van een door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding aangewezen dienst of arts, waaronder de preventieadviseur-arbeidsarts, en die re-integreren met een integratieprotocol waaruit blijkt dat er blijvende aandacht moet zijn voor de effecten van de handicap of chronische ziekte op de taken, arbeidsomstandigheden of het rendement;
8. personen die zes maanden aaneensluitend ziek geweest zijn en bij terugkomst re-integreren met een integratieprotocol, opgemaakt door een re-integratieadviseur, waaruit blijkt dat er blijvende aandacht moet zijn voor de effecten van de handicap of chronische ziekte op de taken, de arbeidsomstandigheden of het rendement, en die een van de attesten uit categorie 1 tot en met 7 kunnen voorleggen.

(2): Definitie voor personeelsleden met een migratieachtergrond vanaf 2016:

Medewerkers met een niet-Belgische nationaliteit als huidige of eerste nationaliteit, of medewerkers van wie minstens één ouder niet de Belgische nationaliteit heeft als eerste nationaliteit.

